

ISZÁNTUL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 ..
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hét napján kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Nagyvárad, Salmagy. Irtók. 10.
A szerkesztőség kéziratok elfogadására vagy megörzöztetésére nem vállal felelősséget.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 177. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 augusztus 2

A vallásosság hadi erény.

Nemcsak az egyének, hanem a nemzetek sorsát is Isten keze intézi. Ez a mindenható kéz emeli fel és teszi nagyvá a népeket és egy lehelletével nagy népeket semmisít meg. A világhódító Babylon porbaomlott romjai felett nyájak legelnek s a pásztor nem is tudja, hogy egy világbirodalom romjain legelteti nyáját. Sívöltött az Ur s a világ leigázója szétfoslott, mint a porfelhő.

Isten kezében mozgunk és vagyunk. Isten akarata teremt világokat s semmisíti meg isteni terve szerint, mely emberi ésszel kifürkészhetetlen. De a mi Istenünk végtelenül szerető lény, aki gondot visel a porszemre is, hogy el ne pusztuljon. Az Ur itt van velünk s várja, hogy szóljunk hozzá az imádság nyelvén s atyai szíve megindul egy kérő szóra s azért egy ima hadseregekkel ér fel.

Azért fegyverkezzünk fel ezzel a hatalmas fegyverrel: az ima hatalmával, melynek nem képes ellenállani semmi.

Az ima hatalmának tudata alkotta meg a keresztény hősokeket, akiknek csak egy félelmük volt: Istentől féltek és senki másától. A keresztény hős az öntudatos hősiesség megtestesülése, akit hőssé tesznek nem veleszületett vad indulatai, hanem az isteni gondviselés tudata.

Ezért a vallásosság a legnagyobb hadi erény, mely megtanít bátran szembe nézni a halállal s megtanít eltűrni a háboru viszontagságait. Mert a vallás jellemet alkot. Mi oka lehet annak eltűrni a csapásokat, akit ezek a magasabb eszmék nem lelkesítenek. Kődös filozofiai eszmék nem adják meg ezt az erőt, csak a mindenütt jelen levő Isten gondolata.

Világháboru előtt állunk, melyben 10 millió ember készül összemérni fegyvereit. A világtörténelem legnagyobb csatái előtt állunk, s szövetségeseiket kéresünk mindenütt ebben a gigászi küzdelemben. Tekintsünk fel az égre s ott mindig megtaláljuk a védelmet.

Gróf Széchényi Miklós főpásztorunk most kiadott körlevelében erre a segítségre figyelmeztet, mikor arra int, hogy imádkozzunk a Szűz Anyához: Magyarország Védőasszonyához, aki ezer éven át megvédte a magyart.

Gróf Széchényi Miklós pásztorlevele.

A megyéspüspök a következő pásztorlevelet intézte papjaihoz s híveihez:

Az a véres katasztrófa, amely ezévi június 28. napján (alattomos, tervszerű orgyilkos hatásával) a magyar nemzetet, a kettős monarchiát gyászba borította és az egész Európát megrázta: július 28. napján hadüzenetre kényszerítette királyunkat az ellen az ország ellen, mely a gyilkosokat pénzzel, fegyverrel, bombával látta el és az aljas merénylet végrehajtására kitanította.

Magatok is s nui vagytok tisztelendő testvéreim és fiaim annak a páratlan lelkesedésnek, amellyel magyar véreink a fegyverbe hívást követik; és látjátok, hogy az egyházmegyében minden községnek a férfinepe a haza és a monarchia igazának védelmére fegyverbe állott, családi tüzhelyétől távol ezer veszély közt szolgálja a hazának, a monarchiának és a dinasztíának közös ügyét.

Bizunk ugyan ügyünknek igazságában; bizunk felkészült fegyveres erőnknek királyhűségében, hazafias lelkesedésében és vitészségében: de legfőbb bizalmunkat Magyarország Védőasszonyának, a B. Sz. Máriának anyai közbenjárása mellett a mindenható Isten segítségébe vessük imádkozván, hogy vigye győzelemre fegyvereinket, melyeket nem kalandos hódítási vágy; hanem az a nemes törekvés vezet, hogy visszaállítsuk a megsértett erkölcsrendet, hogy kioltssuk és ártalmatlanná tegyük a szomszédban alattomosan élesztett pusztító zsaránokot, mely az egész Európa békéjét feldulással fenyegeti.

Elrendeli, hogy a tempore belli című misének mondását, majd így folytatja:

De egyszersmind felkérem a tisztelendő papságot és szeretett híveimet, hogy mindabban, amit e háboru viszonyok között a haza java, biztonsága és jövője megkíván: készséggel és hazafias buzgósággal teljesítsék a kötelességüket. Öseinknek Vitam et sanguinem ígérését a hadsereg vállalta; mi, akik lélekben a harcosokkal küzdünk: álljunk készen arra, hogy tehetségünk szerint az anyagi erőnket adjuk a haza oltárára és a támasz nélkül hagyott családoknak segítségére.

Legyen velünk az Ur, a seregek ura, Istene, aki a fegyvereinknek remélt győzelmét állandó békével jutalmazza, melyből Istennek dicsőség, királyunkra és hazánkra áldás fakadjon.

Mentőszekrények

minden nagyságban felszerelve a belügy-miniszteri rendeletnek megfelelően felszerelve **5 K-tól 32 K-ig** ugyszintén hiányzó részek pótlása legolcsóbb áron

FARKAS ISTVÁN „Apolló” drogeriája

NAGYVÁRAD,
Rimanóczy palota—Rákóczi-ut.

Japán Oroszország ellen.

Hivatalos értesítés.

Tudvalevőleg mikor Japán legyőzte néhány évvel ezelőtt Oroszországot, a hatalmak közbeléptek s nem engedték, hogy japán kihasználja a győzelmet s így Japánnak teljes győzelme dacára megkellett elégednie azzal, hogy Port-Arturt és ennek környékét megtarthassa s Korea az ő fennhatósága alá került. Azóta Japán elégedetlen s azt tartja, hogy Mandzsúria kérdése nincs elintézve Oroszországgal.

Ugy látszik, hogy a mostani háborút alkalmasnak tartja Japán, hogy Oroszországgal szembeszálljon s a Mandzsúriai kérdést fegyverrel intézze el.

Ha ez valóban bizonyulna, valószínűleg új fordulatot adna Oroszország magatartásának s ezzel Japán nagy szolgálatot tenne Európának.

Tegnap kora délután kaptuk a fővárosból azon szenzációs magántáviratot, hogy a tokiói Nisizisi hivatalos lap írja, *miszerint Oroszország mostani bonyodalmait Japánnak ki kell használnia a mandzsúriai kérdésben.*

A hiradás, amelyet azonnal tudattunk a közönséggel, mindenütt lelkesedést keltett.

Délután 5 óra után megerősítették a szenzációs hirt hivatalosan is, amennyiben a miniszterelnökségi sajtóirodától a következő hivatalos táviratot kaptuk:

Tokióból az a hir érkezett, hogy tegnap minisztertanács volt, amelyen Japán elhatározta, hogy Oroszország bonyodalmait kihasználja a függőben levő mandzsúriai kérdés fölvetésére és megoldására.

Ez oly óriási szenzáció, amely mellett eltörpül az orosz mozgósítás hire. Ezzel Oroszország abba a helyzetbe került, hogy nemcsak a nyugat három nagyhatalmával kell felvennie a harcot, hanem a távol kelet egyetlen nagyhatalmával is, mely egymagában is legyőzhetetlen ellenfélnek bizonyult az oroszok előtt.

Háborus hírek Belgrád alól.

Ujvidék, aug. 1.

Belgrád erőssége, a Kalimegdán romokban hever, municiók raktára teljesen elpusztult. Katonáink átmentek immár a tüzkeresztségen. Különösen a magyar bakák tettek ki magukért és olyan példásan viselkedtek, hogy a tisztek — és nemesak a magyar, de az osztrák tisztek is — lelkesedéssel, sőt rajongással magasztalják bátorságukat.

Az összes legyvernemek kiválóan megállották helyüket. Félelmetes lovasságunk, a híres huszárság, felderítő szolgálata közben elportyázott az ellenséges őrszemekig. De vakmerőségének meg is volt a sikere. Tüzérségünk egyike a legjobbaknak az egész világon és felszerelése a lehető legmodernebb. A vonat-csapatok villámgyorsan pótolták mindenütt a lőszert, az utászok, egészségügyi csapatok, katonai pilóták, a táviró- és műszaki csapatok és általában mindenki az utolsó emberig olyan pontosan, összevágóan működött, mint egy művészien megkonstruált óriási gépezet alkotórészei. És a gépezet nagyszerű munkát végzett: a szerbek szeméfénye, Belgrád egyes részei füstölő romhalmazok, fájdalmas emlékül a vakmerő szerbeknek, kik ujjat mertek huzni a hatalmas monarchiával.

A szerbek a Száva parton is csapato-

kat állítottak fel és tüzeltek katonáinkra, rálöttek a Dunagőzhajózási Társaság József nevű hajójára is, de sok kárt nem tettek. A monitorok a hid irányában kezdtek tüzelni és hamarosan elnémitették a szerb fegyvereket. A szerbek vesztesége, a mennyire tudnom lehet, nagy. A Száva hidjánál történt összecsapásnál, a mely a szerbek megfutamodásával végződött, csapataink foglyul ejtettek egy ezredest, egy kapitányt, három altisztet és nyolevanhét közembert. Ma hajnalban valamennyit elszállították Szabadkán át az aradi várba.

Sikereink hire határtalan lelkesedést öntött a lakosságba a közel fekvő városban. Itt Ujvidéken hajnalig hangos volt a város az örömtől, zenészóval járták be az utcákat, a lakásokban zongoráztak és mindenütt csak magyar lóta járta. Örömmámorban uszot t Ujvidék egész éjjel.

Ujvidék, augusztus 1.

A helyzet Zimonyban tegnap óta egyáltalában nem változott meg. A tüzérség ma délig bombázta Belgrádot, míg a szerbek a tüzelést, hir szerint, beszüntették. Tegnapig veszteségünk mindössze öt halott, ezek között Eberling, a Dunagőzhajózási Társaság egy kapitánya és ugyanennek a vállalatnak egy kormányosa. A hir, mely csapataink-

nak Belgrádba való bevonulásáról szólt, korai volt.

A péterváradai erődből több foglyot vezettek Ujvidékre keresztül. A legkisebb megszállításra összerendeznek, mert ok nélkül azt hiszik, hogy bántalmazni akarják őket. A foglyok között van egy szerb ezredes, a ki két nappal a háboru kitörése előtt utazott el Szerbiából. Ennek az ezredesnek utazása világosan mutatja, hogy magában a szerb hadseregben mily kevéssé voltak tisztában a helyzettel.

Rémület Belgrádban.

Bukarest, augusztus 1.

Az Univerzális kiküldött tudósítója táviratozza Nisből:

Belgrádban már két napja nincsenek lapok, a mi egész Szerbiában nagy pánikot és nyugtalauságot idézett elő, mert senki sem tudja, mi az eddigi harcok eredménye. A királyi palota udvarán százával állanak a kocsik és a pályaudvarra szállítják a királyi palota butorait.

Világháboru előtt.

Az orosz mozgósítás jelentősége.

Az orosz mozgósítás valódi jelentőségéről félhivatalos forrásból a következőket jeleztek:

Mi vagyunk a legbékésebb hatalom Európában, de azt, a mink van megakarjuk védeni. Természetesen nem leszünk egyedül; bizonyítják ezt a mai berlini jelentések. Ma még azon az állásponton állunk, hogy az európai békét meg lehet tartani, meg is fog maradni. A helyzet kulcsa kizárólag Pétervárott van. Németországban még nem adtak ki mozgósítási rendeletet a szó technikai értelmében; mindenesetre meglehet, hogy bármely pillanatban érkezik ilyen forma hiradás. Ausztria-Magyarország és Oroszország között még nem szakadt meg a diplomáciai viszony.

Anglia továbbra is közvetítésre igyekszik; bizonyára nem Anglia lesz a hibás, ha igyekevése meghiúsul, éppen oly kevéssé lesz hihás, mint mi.

Jelentések vannak arról, hogy Svájc, Németalföld és Belgium rögtön az orosz készülődésről szóló hir vétele után katonai intézkedéseket tett. Ez azért említésre méltó, mert ha ezek az Oroszországtól meglehetősen messze fekvő államok az orosz fegyverkezéstől annyira fenyegetve érezték magukat, hogy katonai intézkedéseket tettek, egész közelfekvő a következtetés, hogyan kell nekünk eljárni hasonló esetben.

Szőnyeg- és függönyvásár

leszállított olcsó árakkal megkezdődött. Paplan, matrac, ágy és asztalterítők. Szepességi és rumburgi vásznak és asztalneműek. Teljes menaszszonyikelengyék gyönyörű csecsemő fehérneműek

Czillér Imre

áru-
házában.

A balkáni államok nem segítik Szerbiát.

Genf, augusztus 1.

Jovanovics volt bécsi szerb követ, a ki tegnapelőtt Genfben érkezett, úgy nyilatkozott egy újságíró előtt, hogy Szerbia a monarchiával kezdett háborújában nem számíthat a balkáni államok segítségére, mert azok mindegyikét külön érdekek vezetik. Csak Montenegró fogja támogatni Szerbiát.

Péter és Mirkó herceg a háborúról.

Bukarest, augusztus 1.

Péter és Mirkó montenegrói herceg Pétervárról visszatérőben néhány napig Bukarestben időzött. Fogadták a Dimineacza egyik munkatársát és nyilatkoztak előtte a háborúról. Az egész felelősséget Ausztria-Magyarországra hárították, a mely — mondták — mindenáron háborút akar és meg akar semmisíteni két népet.

— Nem akarunk háborút, — mondta Péter herceg — de utolsó csepp vérünkig meg akarjuk védelmezni becsületünket. Megadunk mindent, de azt nem kívánhatja senki, hogy méltóságunkat feláldozzuk.

Arra a kérdésre, hogy kova utazik, így felelt Péter herceg:

— Montenegróba megyek és azonnal átveszem egy hadosztály vezetését és harcba indulok testvéreimmel együtt.

Megkérdezte még a hírlapíró, vajjon számíthat-e Szerbia és Montenegró Oroszország támogatására.

— Azt hiszem, igen — felelte határozottan Péter herceg. Hivatalos nyilatkozatot erről nem tehetek, mert senkivel sem beszéltem róla.

Románia barátsága.

Bukarest, augusztus 1.

Az Adeverul színajai tudósítójának értesülése szerint Károly király e héten levelet kapott Vilmos császártól, Ferenc József királytól és az orosz cártól. Az Universul tudni véli, hogy királyunk és a német császár tudatták Károly királlyal, hogy nagy súlyt helyeznek az ő barátságára. Az orosz cár az Universul szerint emlékeztetett a konstanzi találkozóra és kifejezte azt a reményét, hogy a béke munkájában a román király is közre fog működni.

Németország magatartása.

Berlin, augusztus 1.

A német birodalmi kormány álláspontjáról illetékes helyen a következőket közölték velem: Az orosz nagykövet hivatalosan notifikálta nálunk, hogy az osztrák-magyar monarchia határa mentén négy kormányzó-ság csapattestét mozgósította. Ha ez bekövetkezik, akkor az egész világ előtt Oroszországra hárul ezért a felelősség. Oroszországra, amelyet senki sem támadott meg.

Ügyetlen és céltalan kibuvónál nem egyéb, ha Pétervárról azt találják mondani, hogy az orosz mozgósítás csupán az osztrák-magyar monarchia ellen szól. Erre nem is hederítünk. Aki Ausztria-Magyarországot támadja, a német birodalmat is támadja.

Franciaország nem mozgósít.

Páris, augusztus 1.

Egy idevaló lap közölte esütörtök esti számában, hogy a kormány határozata alapján elrendelték a francia hadsereg mozgósítását. A tegnap délelőtti párisi tőzsdén a miniszterelnök a leghatározottabban megcáfolta ezt a hírt és elrendelte az illető lap elkobzását.

A lengyelek lelkesedése.

Krakó, augusztus 1.

A Krakóban megjelenő Nova Reforma lelkes és hazaszeretettől lángoló cikket irt vezető helyen a monarchia háborújáról. Teljes hódolattal és odaadással viseltetik a dinasztia iránt a lengyel nemzet és a kárhuzatos orosz politikát elítéli a féktelenül garázdálkodó szerb néppel együtt. A cikk végül a következőket mondja:

— Teljes tudatában a jelen pillanatok óriási fontosságának, tiszta meggyőződéssel és az igaz ügybe vetett erős bizalommal állunk az ügy mellé, amelyért Ferenc József kardját kivonta. Ez az ügy minden lengyel ügye! Ezzel a megrendíthetetlen hittel segrelenek testvéreink a szent zászló köré és hűséggel, áldozatkészséggel, az utolsó lehetőségig harcolnak a monarchiáért . . .

Az angol közvélemény Oroszország ellen.

London, augusztus 1.

A Daily News írja: Sohasem láttuk, hogy Oroszország egy nép szabadságának védelmezője lett volna. Lehetetlen feltevés, hogy egy olyan demokratikus nép, mint az angol, Oroszország előőrsé legyen. Nekünk tovább kell dolgoznunk a béke érdekében és emlékezzünk meg arról, hogy a béke biztosításának hatékony eszköze az, ha az orosz hegemoniáért egyetlen-egy brit katona vérének sem áldozzák fel.

Törökország készülődése.

Konstantinápoly, aug. 1.

A diplomaták fogadása dacára ma rendkívüli minisztertanács volt. Az 1897-98. évi tartalékosokat behívták. A szerb katonai attasé azt a parancsot kapta, hogy nyomban utazzék el innen.

A külpolitikai helyzetre való tekintettel Djavid bej pénzügyminiszter párisi útját elhalasztotta.

Az olasz király és a vezérkar.

Róma, aug. 1.

A király visszaérkezett földközi tengeri útjáról Rómába s azonnal fogadta Sa-

landra miniszterelnököt. Délután San Giuliano külügyminiszter volt a királynál, valamint a vezérkar és a flotta főnökei. A király később újra fogadta a miniszterelnököt és a hadügyminisztert.

A moratórium.

A hivatalos lap mai száma közli a miniszterium rendeletét „a magánjogi kötelezettség teljesítésére halasztás engedélyezése tárgyában.” A rendelet lényege az, hogy augusztus 1-től 14-ig senki sem tartozik ez idő alatt oly fizetési kötelezettséget teljesíteni, mely kereskedelmi vagy magánjogi ügyletekből származik. A mai nappal kezdődő két hét alatt csak a következő fizetéseket kell teljesíteni:

1. Házbért köteles fizetni mindenki, kivéve azokat, akik katonai szolgálatot teljesítenek;

2. az évi, havi, vagy heti fizetéssel vagy napi bérrel alkalmazottaknak, tehát a magántisztviselőknek, kereskedelmi, ipari, stb. alkalmazottaknak és munkásoknak, cselédeknek és mezőgazdasági munkásoknak ki kell fizetni a járandóságukat;

3. fizetendők a tartásdíjak és életjáradékok is.

A takarékpénztárak és bankok takarékbetéti könyvekre vagy folyószámlákra kétszáz koronánál többet nem tartoznak kiadni.

A kivételes intézkedések kiterjesztése.

A hivatalos lap mai száma ismét több miniszteri rendeletet közöl a háboru esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában. A rendeletekben tulajdonképpen semmi új dolog nincs; a kormány ezúttal azokat a kivételes intézkedéseket, melyeket a múlt vasárnap a délvídeken elrendelt, kiterjeszti részint a felvidék, részint pedig az egész ország területére. A ma kiadott rendeletek szerint a csendőrséget máától kezdve valamennyi város területén igénybe lehet venni, a rendőri természetű helyi szabályrendeleteket a belügyminiszter bárhol felfüggesztheti, a bejelentési kötelezettséget mindenkire kiterjeszthetik, az utlevelek kiadását és a fegyvertartást bárhol korlátozhatják. A véderő elleni vétségek és büntettek megtorlása máától kezdve polgári egyénekkel szemben is a honvéd hadbíróságok hatáskörébe tartozik. Korlátozta a kormány a légi és járóművek és a tengeri hajózás forgalmát is.

Poincaré lemondott?

Párisból érkezik a hír déli tizenkét órakor, hogy Poincaré, a francia köztársaság elnöke lemond. E lemondási szándékot azonban hivatalos helyen még nem erősítették meg.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ngyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kívánatra díjtalanul szolgálunk.

A trónörökös és neje Budapestre jön.

Félhivatalosan jelentik, hogy Károly Ferenc főherceg trónörökös és neje, Zita főhercegnő ma délután két óra ötven perckor Budapestre érkeznek. A trónörökös, mint agg és most világrengető gondokba merült királyunk helyettese jön el hozzánk. Hivatalos fogadtatás nem lesz, mert most ez a látogatása nem a hivatalos köröknek szól. Trónörökös minőségben most jön először hozzánk és hangsúlyozni kívánja, hogy ez az első látogatás az egész magyar nemzetnek szól. Azért jön, hogy királyunk nevében az egész magyar nemzetnek megköszönje páratlanul lelkes hazafiságát, amely a vészes pillanatokban világszerte rettegett magyar vitézségét ősi tüzzel tudta odasoroztatni a trón és a haza védelmére. Szent

István koronájának leendő viselője a magyar vitézség gyönyörű történelmi föllobbanásának fényében fog először összetalálkozni a magyar nemzettel. Az a kép, a melyet e világításban lát meg, híven ki fog tartani lelkében örökké.

A trónörökös pár elsősorban azért érkezik a magyar fővárosba, hogy ő felsége megbízásából átadja a király üdvözlését a harcra induló csapatoknak, valamint Budapest székesfőváros közönségének.

A trónörökös párt el fogja kísérni, utján Lobkowitz herceg kamarai előljáró, Thun grófné főudvarmesternő és Nostitz grófnő udvarhölgy. A trónörökös pár a budai királyi várpalotában száll meg és néhány napig Budapesten fog tartózkodni.

Németország elrendelte az egész német haderő mozgósítását.

Berlin, július 31.

(Feladatott július 31-én este 10 óra 15 perckor, érkezett augusztus 1-én éjjel 12 óra 30 perckor.)

A Nord Deutsche Allgemeine Zeitung jelenti, hogy miután a közvetlen akciót, amely magának a cárnak óhajára indult meg, az orosz kormány az által, hogy a hadsereg és a haditengerészet mozgósítását elrendelte megzavartatott, a császári kormány tudatta Szentpétervárral, hogy Németország mozgósítani fog, ha Oroszország 12 óra alatt nem szünteti be a hadikészülődéseket.

Erre vonatkozólag a Német birodalmi kormány határozott nyilatkozatot kívánt.

Franciaországot szintén felszólította Németország, záros határidőn belül nyilatkozzon, hogy egy német-orosz háború ese-

tén milyen magatartást fog tanusítani.

31-én este 7 órakor Berlinben minisztertanács volt.

Berlin, augusztus 1.

Miután az orosz kormány az ultimátumszerű felhívásra választ nem adott,

ma délután 5 óra 15 perckor Vilmos német császár elrendelte az egész német haderő mozgósítását.

A haza védőiért.

A sebesültek és az árván maradt családok felsegitése.

Magyarország-Ausztria igazaiért hadba szállt testvéreink, amidőn életüket és véréket áldozzák, mi reánk, akik itthon maradtunk, távol a veszélytől, hárul a kötelesség, hogy mindent elkövessünk megsebesült harcoló véreink, fájdalmainak enyhítésére, az árván hagyott özvegyek és árvák sanyaru helyzetének megkönnyítésére.

Tudjuk, hogy Nagyvárad város közönsége meg teszi ezirányban is hazafias kötelességét s nemes példát mutat áldozatkészségével.

A Vörös Kereszt támogatása.

A belügyminiszter tegnap a következő meleghangú felhívást intézte Rimler Károly polgármesterhez:

Hadseregünk hadra kelt. Fiaink testvéreink, drága véreink indulnak háborúba. Büszke lelkesedésünk kíséri őket, de ag-

gódó szeretetünk elménkbe idézi, hogy milyen súlyos megpróbáltatások várnak rájuk, betegség fenyegeti, ellenség támadja, ezer veszedelem környezi őket.

A hadi szervezet a rendelkezésre álló intézményekkel gondoskodik egészségük megóvásáról, harcoképességek fenntartásáról. És a háború borzalma rá megindult felebaráti szeretet már béke idején tevékenyen felkészül arra, hogy hathatós segítséget nyújtson a harcban álló hadsereg sebesültjeinek és betegeinek. Ezt a nemes célt szolgálja a Vörös-Kereszt intézménye. A magyar szent korona országainak Vörös Kereszt Egyesülete dicséretesen buzgókodott, hogy katonáink, ha a haza becsületéért, dicsőségéért küzdenek, szenvedésük enyhítésére kellő eszközökkel rendelkezzenek.

Ezek az eszközök a mai hadviselés mellett elégtelenek.

Felhívom a polgármester urat, hogy a Vörös Kereszt Egyesület eszközeinek gyarapítására, emberséges tevékenységének támogatására most, végzetes események küszöbén a helyi társadalom körében haladéktalanul mozgalmat indítson s tevékenysége eredményét jelentse be.

Az a meggyőződésem, hogy a társadalom, amely a nemes feladatot teljességében

átérzi és megérti, lelkes buzgalommal és áldozatkészséggel áll az emberszeretet szent ügyének szolgálatába.

Felhívom tehát Nagyvárad város polgármesterét, hogy ott, ahol még nincs a Vörös-Keresztnek választmánya, illetve főköja, ilyenek alakítására törekedjék és egyben hívja föl a helyi társadalmat, hogy a harcban sebesültek és betegek sorsának könnyítéséhez egészségük helyreállításához járuljon hozzá ki-ki amivel teheti, pénzzel vagy természetben szolgáltatandó adományokkal, helyiségeknek kórházi célokra való átengedésével, ápolói vagy egyéb személyes szolgálatra való ajánlkozással.

Felhívom, hogy ezt megfelelő módon tegye közzé.

Sándor János,
belügyminiszter.

Önkényes tulkapások a kereskedelmi alkalmazottakkal szemben.

És még egy mizéria.

Tegnap este megjelent szerkesztőségünkben egy úri ember, hogy a nyilvánosság előtt emeljen panaszt egy hallatlan tulkapás ellen. És mi szóvá is tesszük, mert jogtalanságot látunk benne.

De egyben felhívjuk a hatóság figyelmét is, mert nem szabad megengedni, hogy ilyen súlyos viszonyok között egyes vállalatok arra a vakmerő lelketlenségre vete-medjenek, hogy alkalmazottaikat egyszerűen kidobják.

A juliusi fizetések kiadása után egyik nagy cég vezetője a következő szigorú kijelentéseket tette a nagyszámu alkalmazott előtt:

— Vegyék tudomásul, hogy augusztus elsejétől kezdve fizetésének mindenki csak felét kapja meg. Akinek ez nem tetszik, az azonnal mehet.

Elhisszük, hogy a cégnek nagy rezsije van s hogy aránytalanul magas a kiadás a bevételhez képest. De ilyen veszedelmes viszonyok közt nem lehet a munkások nyakára tenni a kést. Munka nincs s a munkás nem mehet sehová ajánlkozni. Különben is a munkaadó köteles kifizetni a felmondási időre az egész fizetést. Ez a rendkívüli állapot nem tart örökké s később kegyetlenül megbosszulhatja magát ez a jogtalan önkényeskedés.

Halljuk, hogy ezt még más cég is meg akarja tenni. Ha ezt tényleg meg merik kísérelni, akkor valamennyit a nyilvánosság ítélőszéke elé hurcoljuk, hogy ha a hatóság nem fenyíti meg őket, sujtsa őket a közönség megvetése és bojkottja.

Van még egy mizéria, amiről a rendőrség tehet. A kofák megint nagyon élnek. Már kora reggel, 4-5 órakor elfogják a falusi termelőket és előre megvesznek minden élelmiszert. Mire a közönség a piacra megy, már csak kofától vásárolhat, persze tripla áron.

Nem is a rendőrség, de a publikum figyelmébe ajánljuk ennek a basáskodásnak radikális megszüntetését. Budapesten ugyan ezért a bűnért egyszerűen megverik a kofákat. És amelyik egyszer kikapott, az többet nem csinál ilyet.

TISZTAVATÁS A HADAPRÓDISKOLÁBAN.

Határtalan lelkesedés a felavatott zászlósok között.

Gyönyörű ünnepély keretében zajlott le tegnap délelőtt a hadapródiskolában a rendkívüli tisztavatás. A tisztikar és a növendékek körében leirhatatlan lelkesedés nyilvánult meg, a mely átragadt a nagyszámú civil közönségre is.

Ez az ünnepély mindig nagyon impozáns volt, de a tegnapi páratlan a maga nemében. A megléti férfiak, századosok, főhadnagyk és hadnagyk szemeiben megcsillant a lelkesedés könnye és mámorosan, szinte extázisban éltették, a hazát és a királyt. A növendékek pedig, akik csak tegnap kapták meg a hosszú kardot és már holnap a harctérre mennek — elfeledkezve mindenről, kivont karddal, magasraemelt tekintettel esküdtek fel a lengő lobogóra.

Az istentisztelettől kezdve egész végig tartott ez a lelkesedés. Valami varázslatos erő folytonosan hevítette a fiatalok vérért és nemes Helmár Ágost iskolaparancsnok gyújtó beszéde után mint izzó lágoszlop csapott fel ez a tűz.

Elfelejtethetetlen pillanatok voltak ezek. Ötvenhat fiatal, életvidám, egészséges fiu mondta hangosan, bátran az esküt és Helmár Ágost beszéde után 56 évesre fent meztelen kard csillant meg a nyári napsütésben.

— Isten engem úgy segélyen!

Harsogtak a nagyjelentőségű szavak.

Eddig a pontig program szerint ment minden. De abban a pillanatban, amint a kardok kirepültek a hüvelyből, megszűnt a program.

Elfeledkezve mindenről, mámorosan, lázasan rohant az 56 fiatal tiszt a magasra tartott zászló alá és levett csákovával, áhitatosan énekelni kezdtek:

Isten áldd meg a magyart!

Pillanattal azelőtt arra a zászlóra esküdtek fel.

A tiszt és tanári kar megbüvölten állott. Meghatottságukban könny gyűlt a szemükbe és együtt énekeltek a fiukkal:

Megbűnhötte már a nép

A multat és jövődöt!

A közönség, az új zászlósok szülei és jó barátai pedig meleg szeretettel nézték ezt a soha nem látott jelenetet. Ők tudták, hogy a gyermekük, a jó barátjuk holnap már a puskatüzben fogja betartani esküjét, de szomorú arcot nem lehetett közöttük találni. Rájuk is átcsapott a közeli csata varázslatos érzése.

A gyönyörű ünnep reggel 9 órakor istentisztelettel kezdődött. Istentisztelet után az intézet sport pályájára vonultak a jelöltek, ahol megjelent Csanády Frigyes altábornagy, Paczák Tábormok, nemes Helmár Ágost százados iskolaparancsnok, azonkívül az ezredek tisztikarának küldöttsége és a szülők, rokonok, barátok és ismerősök csoportja.

A jelölteket nemes Helmár Ágost parancsnok fogadta. A segédtiszt: Mocsáry főhadnagy felolvasta a Rendeleti Közlöny

tegnapi számát, amelyben 6 felsége kinevezte a zászlósokat.

Kozáry Gyula plébános lelkész, mondott ezután költői szárnyalású beszédet az eskü szentségéről.

Majd a segédtiszt felolvasta az eskümintát. Az eskü szövegét 56 fiatal katona tüzesen mondta a főhadnagy után. Büszkén néztek fel a 4 honvédgyalogezred zászlójára, amelyet az ezred zászlótartója emelt magasra.

Ezután következett nemes Helmár Ágost iskolaparancsnok megkapó beszéde, amelyre aztán kitört a fenn leirt határtalan lelkesedés.

Végül Csanády Frigyes altábornagy mondott gyönyörű, katonás beszédet.

Bucszás a tisztikartól.

A külső, fényes ünnepek befejezése után a hadapródiskola tanári kara meglő bucst vett a volt növendékektől. Pompás viláreggeli keretében, közvetlen, otthonias hangulatban folyt le a bucsu, amelyen résztvettek a növendékek hozzátartozói is.

Az új zászlósokhoz először Paczák tábornok szólott. Azután a tanári kar nevében Bozoky százados tartott szép beszédet. Könyvek közt bucsuzott a derék fiuktól, szívből jövő szavai rendkívüli hatást tettek mindenkire. Nagyon sajnáljuk, hogy a rögtönzött frappans beszédet helyszüke miatt nem közzétehetjük egész terjedelmében. A lelkes beszédet a százados a következő szép szavakkal fejezte be:

Kedves Bajtársaim! Midőn végleg bucsuzót mondanék nektek, még egy nagy dologra akarom föl hívni figyelmeteket! és ezzel oly mérhetlen kincsot adok nektek, melyet értékelni egyáltalában nem is lehet! A sok szép katonai erényen kívül, vigyék magatokkal lelkeitek és szivetekben az igazi mély, és megrendíthetetlen vallásosságot! Ha majd a haremező szenvedései és megpróbáltatásai között talán esüggedés szállna meg benneteket és a kimondhatatlan fáradalmaktól eltörődött test, kötelelességeitek teljesítésében titeket megingatni próbálna, akkor vegyék elő lelkeitek legmélyéből ezt a nagy kincsot, emeljék föl szemeiteket a Mindenható Isten felé, miként ezt ősz királyunk is tette és meglássátok, hogy még a legnehezebb pillanatokban is csodálatos átalakulást fogtok érezni magatokban! Az elcsüggedt lélek megacélozódik és az elfáradt test új erőre éled.

Testvéreim ne feledjétek, hogy nincs oly földi szenvedés, kínzás és megpróbáltatás, a mely képes volna e hatalmas hiten diadalmaskodni! A vallás fog nektek erőt adni férfias küzdelmeitekben és ezt a hatalmas és biztos támaszt senki, még az ellenség sem veheti el tőletek. Lebegjen előttetek Damjanich legendás alakja, a ki mint tudjátok — Isaszegnél egy évszázados tölgyfának támaszkodva, megesküdt az élő Istenre, hogy helyét el nem hagyja. Jól tudjátok, hogy állotta is szavát, mert az ellenségnek 6 ízben is megkísérelt, tulerővel végrehajtott rohamát verte vissza vitéz honvédjával és így szívós kitartásával lehetővé tette az Isaszegi fényes diadalt!

Boldognak érzem magam, hogy ily gazdag utravalót adhatok nektek és ismétlem, hogy legyetek erősek a hitben és ne feledjétek, hogy küzdelmünkben a Mindenható velünk van és ha Isten velünk, ki ellenünk!

Isten veletek, menjétek, én benneteket nem féltetek!

Jaurést lelőtték.

A francia szocialista párt fejt Franciaország egyik legtekintélyesebb és legbefolyásosabb politikai vezérét, Jaurés Jean Léont tegnap este hat óraker lelőtték. Félhivatalosan megerősített távirat jelenti, hogy Jaurés egy kávéházban vacsorázott barátai-val, a mikor valaki eléje lépett és revolverből többször rálőtt.

Fokozza a szenzációt, hogy Franciaország legjobb szónoka, nem magánboszu áldozata, — azért terítették le, mert a béke mellett izgatott. Az akarta volna, hogy most, amidőn egész Európa fegyverben áll, az ő hazája maradjon nyugodtan. A háborús párt egyik fanatikusa golyóval némitotta el.

Jaurésnak nemesak politikai szereplése volt oka annak, hogy igazi, forradalmi szocialistának nem tartották, hanem magánviszonyai is. Fivére a francia haditengerészetben tengernagy, leányai pedig a közársaság egyház-ellenes küzdelmei idején az üldözött katolikus vallás mellé állottak.

Jaurés két golyó érte. Halála pár perccel a merénylet után következett be. A merénylet letartóztatták. Személyazonosságáról nem akart semmit sem vallani. Zsebében két revolvert találtak, valamint egy igazolójegyet a Louvre iskola tanfolyamainak látogatására.

A hozzátartozók segélyezése.

A hadba vonult katonák családtagjai felé fordul az egész ország lakosságának figyelme. Mozgalom indult meg a támasz nélkül maradt családtagok felségélyezésére társadalmi uton, s hazafias, lelkes és nemes dolgot cselekszik, aki áldozatkészségével részt vesz ebben a nemes akcióban.

A mozgalom élén maga a kormányelnök áll, aki ezer gondjai között sem feledkezett meg az itthon árván maradt családtagokról s kezdeményezőként szerepel a nemes társadalmi akcióban.

Nagyvárad város polgármestere intézkedett, hogy a segélyre szorult családtagok összeírassanak s erre nézve a következő hirdetményt bocsátotta ki:

HIRDETMÉNY.

A m. kir. Miniszterelnök ur Ónagyméltóságának kezdeményezésére a behívott katonák azon visszamaradt családtagjainak segélyezése céljából, kik kellő vagyonnal vagy kereset forrással nem bírnak, nagy arányú társadalmi akció indult meg az egész országban.

Ezen nemes és hazafias cél érdekében feltétlenül szükséges, hogy mindazok, kik a segélyezésre rászorultak, pontosan összeírassanak és így a visszamaradt családtagoknak száma, valamint a segélyezésnek a mértéke hatósági uton megállapíttassék.

Ennélfogva felhivom mindazokat, akik a mozgósítás következtében családfe nélkül maradtak, vagyon és kereset forrás hijján nélkülözésnek vannak kitéve s így a segélyezésre igényt tartanak, hogy folyó hó 3-tól (hétfő) kezdve mindankor reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3-tól 6-ig a polgármesteri hivatalnál (Városháza I. emelet 4.) személyesen jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1914. augusztus hó 1.

Rimler Károly,

polgármester.

A bevonult tisztviselők teljes fizetést kapnak.

A belügyminister sürgős rendelete

Kellemetlen meglepetésben részesítették a napokban a vármegye tisztviselőit. A számvevőség ugyanis tudomásukra adta a tisztviselőknek, hogy augusztus elsején azok a tisztviselők, akik bevonultak a katonasághoz, nem kapják meg teljes fizetésüket. A számvevőség e meglepő intézkedéséhez egy még 1878-ban kiadott pénzügyminiszteri rendeletből vette az irányítást.

A régi rendelet szerint a katonasághoz bevonult tisztviselők ha ott altiszti, vagy közemberi rangban vannak, fizetésüknek egy harmadát kapják. A családos tisztviselők az egyharmad fizetésen kívül még megkapják lakbérüket is. A katonaságnál tisztviselői fizetés közötti differenciát kapják a polgári hivataltól.

Érthető mily óriási meglepetést keltett a kellemetlen miniszteri rendelet. Átkutatták a vármegyei levéltárt, hogy vajjon a miniszter nem vonta-e vissza a rendeletet. Hiábavaló volt minden kutatás, a rendelet szabályszerűen érvényben volt. A vármegyén mindenki abban a feltevésben volt, hogy a miniszteri rendelet csak elnézés folytán nincs visszavonva.

Az ügyet tisztázandó, nyomban távirati felterjesztést intéztek a belügyminiszterhez, hogy mitévők legyenek. A számvevőség pedig a rendeletnek megfelelően a leszállított fizetések kiutalására számfejtette a könyveket. Csütörtökön, pénteken lázas izgalmak között várták a miniszter válaszát, mely egyre később. Szombaton reggel a tisztviselők el voltak készülve rá, hogy csak a minimális fizetést kapják.

Tegnap reggel 9 órakor az utolsó pillanatban megérkezett a miniszter intézkedése. A belügyminiszter pár sorban tudatta az alispánnal, hogy a bevonult tisztviselőknek további intézkedésig a teljes fizetést kell kiutalni.

A nehezen várt rendelet alapján nyomban kijavították a fizetési könyvek számfejtéseit és a rendes fizetést kapták a tisztviselők.

Azokra a nyugtalanító hírekre vonatkozólag, hogy a háboru tartama alatt már a következő hónapokban csak fél fizetést kapnak a tisztviselők, illetékes helyről nyert információk szerint, kijelenthetjük, hogy szó sines róla. A háboru költségei teljesen elő vannak készítve, a tisztviselői fizetésektől elkülönítve.

A tisztviselők tehát minden akadály nélkül fogják megkapni fizetéseiket. Sőt a miniszter még azt is tudatta a vármegyével, hogy a bevonult tisztviselők helyett meghaltalmazott családtagjaik is felvehetik a fizetéseket.

Kiknek kell bevonulni?

Az általános mozgósításra kibocsátott fairagasz fogalmazása nem elég világos, hogy az egyszerűbb emberek is kellően tájékozódjanak arra nézve, hogy a népfelkelők közül kiknek kell bevonulni.

Erre vonatkozólag a következő magyarázó hirdetményt bocsátotta ki a városi katonai ügyosztály vezetője:

HIRDETMÉNY.

A szegedi m. kir. II. honvéd kerületi parancsnokság 91—1914. eln. számú távirati értesítése folytán közhírré teszem, hogy a most elrendelt általános mozgósítás folytán a már bevonulva volt és vissza szabadságot népfelkelők közül csak azok vonuljanak be, akik ajánlati lapjuk szerint valamely közös vagy honvéd csapathoz vagy különleges szolgálatra vannak beosztva, a többiek állandó lakóhelyükön visszamaradhatnak.

Nagyvárad, 1914. augusztus 1.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

..HIREK..

* **Egyházmegyei hírek.** Széchenyi Miklós gróf megyéspüspök a következő dispoziciókat rendelte el az egyházmegyében:

Fehér Lajos szalontai koadjutort körösladányi plebánossá, — Sumichraszt László bethlentelepi helyettes lelkészt hasonló minőségben Selymesilosvára nevezte ki és a bethlentelepi hívek ellátását Mordavszky József bízta, Somogyi Antal körösladányi koadjutort rézbányai helyettes lelkésszé nevezte ki Csernus Mihály orosházi segédlelkészt Békéscsabára rendelte, Orosházára Lavatka Józsefet küldte. Pezderka Sándor csorvási és Baumgartner András békési káplánokat kölesönösen felesérelte. Schriffert József karkáplánt Szilágysomlyóra segédlelkésszé, innen Kocska Józsefet Gyulára káplánul, innen Géczy Józsefet a Szent-József-intézetbe II. tanulmányi felügyelőül, innen Debreczeni Kálmánt karkáplánul küldte. Bakator József a nagyszalontai plebános koadjutora lett, helyére Debreczenbe segédlelkésszé Dráveczky Zsigmondot Várad Ujvárosról, ide Bánáss Lászlót Békésendrődről, ide Palóczy János ujmisést helyezte segédlelkésszé; Bakacs Iván békésendrődi segédlelkészt két hónapra szabadságra bocsátotta és helyébe Paulik József ujmisést rendelte. Klinghammer Miklós v. olaszai és Zahoray József szarvasi segédlelkészeket kölesönösen áthelyezte.

* **Amerikából is hozzák a tüdővérszt.** A belügyminiszter tegnap rendeletet intézett Biharvármegye alispánjához a tüdővérszt behurcolása tárgyában. A rendeletben a miniszter hangoztatja, hogy az amerikai visszavándorlók nagyrésze tuberculozisban szenved és így valósággal megfertőzik azokat a községeket, ahova visszatérnek. Nehogy a bajok még komolyabb mérveket öltsenek, a miniszter elrendelte, hogy minden visszavándorlót meg kell vizsgálni orvosilag és ha az illető tüdővérsztben szenved, ép úgy kell kezelni, mint a többi ragályos beteget.

* **A munkásbiztosító pénztárak és a háboru.** A háboru a munkásbiztosító pénztárakra is lényegesen kihat. A tisztviselők jórészt behívták a katonasághoz. Ezeknek a helyét a pénztárak anyagi körülményeinél fogva nem töltik be, hanem, miként a budapesti kerületi pénztár, a többi pénztárak is meghosszabbítják a tisztviselők munkaidejét. A pénztári orvosok negyedrészt már behívták katonának. A munkaadók napról-napra több munkást jelentenek ki a pénztárból s így a bevételek nagyon megcsappannak. A kiadások azonban nem csökkennek, mert az 1907. évi XIX. törvényeikk 61. §-a értelmében a pénztáraknak a tag katonai szolgálata esetén is kötelességük a családtagokat megillető segélyeket kiszolgáltatni. Mindezek a körülmények rendkívüli intézkedéseket tesznek szükségessé s illetékes helyen már meg is történt a kezdeményezés, hogy a kormány tegye meg a munkásbiztosítás válságának elhárítására a szükséges lépéseket.

* **A táviró és távbeszélő megrongálói.** A budapesti posta- és távirdaigazgatóság közhírré teszi, hogy mindazokat, a kik a mozgósítás, illetve a hadi állapot tartama alatt a táviró és távbeszélő rosszakaratu megrongálót feljelentik, vagy kipuhatolják, négyszáz koronáig terjedő jutalomban részesíti. E jutalmat a tettes elítélése után a posta- és távirdaigazgatóság a feljelentőnek nyomban kifizeti.

* **Mi volt az oka az árvizek pusztításának.** Az elmúlt évek gyakori árvizei folytán Biharmegyében rengeteg kár származott az épületekben is. Ennek főként az volt az oka, hogy a községek meg gondolatlanul, minden rendszer nélkül a vizek partjain építkeztek. Tegnap erre vonatkozólag a belügyminiszter szigorú rendeletet küldött az alispánhoz, amelyben felhívja, hogy alkosson a vármegye szabályrendeletet, melyben az építkezéseket a vizek partjain korlátozza. A jövőben a folyó vizek partjaira, valamint azok árterületeire csak a kultur mérnöki hivatal véleménye után lehet építkezni.

* **Féltve őrizni minden anya** kis kedvencét a nyári hőség veszedelmei ellen, melyek a csecsemők közül minden évben oly számos áldozatot követelnek, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjoa azonban gyermekének Nestlé-féle gyermeklisztet, mely már nemzedékről nemzedékre sok ezer esetben oly fényesen bevált és akkor nemcsak sok bálnak veszi elejét, hanem gyermeke gyors fejlődésében és gyarapodásában is gyönyörködhetik. Próbadozozokat kívánatra teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 129 P.

* **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagyváradai áll. anyakönyvi hivatalban július 26-tól augusztus 2-ig a következő bejegyzések történtek: Eljegyzések. Schöffner Mihály és Durst Éva, Czirják Miklós és Pap Mária, Ravasz Lajos és Varga Julianna, Vincze Márton és Kávási Zsuzsanna, Farkas József és Junesch Zsuzsanna. Házasságok: Sike Elek ref. és Szücs Julianna ref., Sztojanovics Eobroszav g. kel. és Füstös Irén r. kath., Tóth József r. kath. és Szabó Veron r. kath., Hatvani József r. kath. és Sulán Rozália ref., Bebe Kálmán g. kath. és Truez Eszter ref., Szlopp István r. kath. és Major Mária g. kath., Egri József ref. és Kiss Eszter ref., Bellovits Sándor r. kath. és Frey Anna r. kath., Cseh Mihály ág. h. ev. és Konec Mária r. kath., Szántó Lajos ref. és Oltyán Zsuzsanna ref., Karácsonyi György g. kath. és Szücs Julianna ref. Sárkány Ferenc ref. és Kiss Mária r. kath., Nagy József ref. és Fővényesi Etelka ref., Vásári István ref. és Labó Mária g. kel., Vincze Márton ref. és Kávási Zsuzsanna ref., Fábian György ref. és Solyom Róza ref. Gligor

Uri fehérnemű, «FOWNES» keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

Flórián g. kath. és Szücs Juliánna g. kel.
Halálozások: Jankus Róza 8 hó, Goldstein József 3 hó, Kárándi Anna 7 hó, Vermes Ibolyka 9 hó, Maczák István 50 év, Nagy Mihály 19 év, Goldstein Erzsébet 2 év, Lindenfeld Dániel 2 hó, Grünhut József 69 év, Puskás Tivadar 72 év, Maár Albert 17 év, Molnár Lajos 59 év, Weinberger Tibor 10 hét, Szalontai Istvánné 39 év, Karmazsin Ilona 6 hó, özv. Biró Ferencné 74 év, Sulde László 6 hó, Keller Rezsóné 48 év, Gábor Sándor 27 év, Szarka János 10 nap, Szarka Józsefné 43 év, Rappaport István 3 hó.

*** A püspök-fürdői posta.** A posta és táviratigazgatóság következő értesítést közli a fürdői postásokra nézve: Folyó hó 28-án kelt ugyanilyen számú iratom kapasan tisztelettel értesitem, hogy az itteni máv. forgalmi főnökség folyó hó 29-én történt intézkedése folytán a nagyvárad—püspök-fürdői és nagyvárad—féliksz-fürdői vasutvonalon a vonatok a hadi mozgósítás dacára tovább is rendszeresen közlekednek és így a nagyvárad—püspök-fürdői vasútállomáson a postahivatal működésének és ezen vasutvonalakon a postaszállításának folyó hó 29-ikével való beszüntetésére vonatkozó és a fentebb idézett iratomban történt intézkedésem tárgytalan. Nagyvárad, 1914. július hó 30. Siket Traján, m. kir. posta-táviratigazgató.

*** Nagy tombola a Fekete Sas kávéházban.** Ma, vasárnap este a Fekete Sas kávéházban szenzációszámú menő ingyen tombolaestélyt rendez a két agilis bérlő, kik minden alkalommal bebizonyították, hogy sem költséget, sem fáradságot nem kimélnék, csak oda törekednek, hogy a kávéházat látogató közönség meglegedését érdemeljék ki. Ma este 16 értékes tárgyat sorsolnak ki. Minden egyes tárgy igen nagy értéket képvisel.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül KOHN HELÉN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevron amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműk legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENÓNÉL Szent János-utcán Kis Pása vendéglő mellett. Telefon 13—70.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

x **A legjobb akarattal kérem győződjön meg** a világhírű Rádium Bohémi Japán Roma hegedű hur különlegességeiről Gramofon lemez ujdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környei, Fráter nagyszerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalmok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olesón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő

IRODALOM

Az **Élet** c. szépirodalmi hetilap augusztus 2.-i számában S. Bokor Malvin folytatja a Völegény úr című kitűnő regényét. Elbeszéléseket találunk **Majthényi Györgytől** és **Szuchy Emiltől**; költeményeket pedig **Bardócz Arpád**, **Finta Sándor**, **Ivánzy Zoltán**, **Kocsis László**, **Móricz Károly** és **Schützenberger Lajostól** találunk. Cikkeket olvashatunk **Szegh Dezsőtől**, ki a szerb álmokat írja le gazdagon ilusztrált cikkében; **Anka Jánostól**, a csereszke-szelői prófétáról és a vasárnapi levelet **Harsányi Kálmántól**. **Parázs** szellemesen eszeget a „Heti beszélgetés“ című rovatban. Ezenkívül találjuk még, a rendszeres heti rovatokat és az aktuális képeket, melyek a mozgósításról, bevonulásról és a háború melletti tüntetésekről számolnak be. E kitűnően szerkesztett katolikus szépirodalmi lap terjesztését olvasóközönségünk figyelmébe ajánljuk. Szerkeszti **Andor József**. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetés félévre 10 korona. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat 8. száma rendkívül dús és érdekes tartalommal jelent meg. Amelyből kiemeljük a következő cikkeket: Tartalom: Dr. Bozóky Géza: A dicsőségteljes Oltáriszentség. — Blaskó Mária: Emmausba. — Dr. Tiefenthaler József: Jön az Ur. . . — Gáspár Margit: Megenyhülés. — Történelmi Tár. Timár Kálmán: Az egri papi imaegyesület. — Jézusom, örömmöm. — Rovatvezető: Dr. Szyllaba Emil. A trónörökös halála. — Nagyboldogasszonyi szentáldozás. — Eucharisztikus Szövegségek. — Felső bimbók. A barack. — Röp-tében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet. — Kimutatás. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőkink pártfogásába. Szerkesztő: Dr. Tiefenthaler József.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

A legolcsóbb permetezőszer

a Provino.

Hatása tartós, tapadása kitűnő.

Számos uradalmi ! Ára: 50 kg.-os
szőlőben évek óta ! zsákokban
bevezetve! ! kg.-ként 54 fill.
Egyedüli beszerzési forrás

„Magyar Mezőgazdák
Szövetkezete“ Budapest,
V., Alkotmány-utca 29. szám.

Felhívás!

Az életbe lépett kivételes törvények alapján felhívom a város lakosságát, hogy köteles minden szállás adó vagy megbízottja minden külföldi vagy belföldi egyént a ki nála bálymily rövid időre megszáll akár ingyen, akár ellen érték fejében, állandóan vagy ideiglenesen, bérlőként, vagy rokonság avagy dárminő más címen részesül szállításban

az 1903 V. t. c. és a végrehajtás tárgyában kiadott 90000/1905 B. M. sz. rendelet rendelkezéseinek megfelelően bejelenteni.

A zárdák, nevelő és egyéb intézetek eljárási az intézetek lakói szempontjából szintén szállásadóknak tekintetnek.

A bejelentési kötelezettség az érkezésre és a távozásra egyaránt kiterjed.

Be kell jelenteni azokat is akik a város területén 3 hónapnál rövidebb idő óta tartózkodnak.

A nyilvános szálló helyek tulajdonosai (kezelői) kötelesek a megszállóktól a bejelentés adatait tüstént megérkezése után beszerezni, és mind az érkezésről mind a távozásról szóló bejelentést a megszállás vagy távozás napján de legkésőbb a következő napon reggel 9 óráig megtenni.

Más szállásadó vagy megbízottja a bejelentést legkésőbb a megérkezés vagy eltávozás követő napon reggel 9 óráig köteles megtenni.

Az érkezés és távozás bejelentését a bejelentő hivatal által ingyen szolgáltatandó bejelentő lapokon kell teljesíteni.

A nyilvános szállóhelyek tulajdonosai, kezelői kötelesek a bejelentési lapokat kitölteni s ezenfelül azok adatait a „Nyilvántartási könyvükbe“ is bevezetni.

Az ezen felhívásomban foglalt rendelkezések megszegése kihágást képez, amely az 1912 LXIII. tc. 6. §-a értelmében szigorúan büntetendő.

Nagyvárad, 1914. augusztus 1.

Jánosy,
r. főkapitány.

A nagyszalontai járás főszolgabíróságától.
1688—914 szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvámegye nagyszalontai járásban kebeleztet N gyszalonta községben nyugdíjazás folytan megüresedett ügyvezető orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást enyvern óhatják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi augusztus hó 11-én d. u. 5 óráig annál is inkább adják be, mivel későbbben beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Ezen ügyvezető orvos javadalmazása:
1 Évi 1600 korona készpénz fizetés az államkincstár terhére.

2. Évi 600 korona lakáspénz, melyet a község fizet a nagyszalontai kir. adóhivatal utján.

3 800 koronáig emelkedő ötödéves korpótlék.

4. Szabályrendeletileg megállapított látogatási és műtéli díjak. Ezzel szemben köteles a községi ügyvezető orvos is a szegény betegeket ingyen gyógykezelti és mindazokat teljesíteni, mit a vonatkozó törvény és rendeletek előírnak.

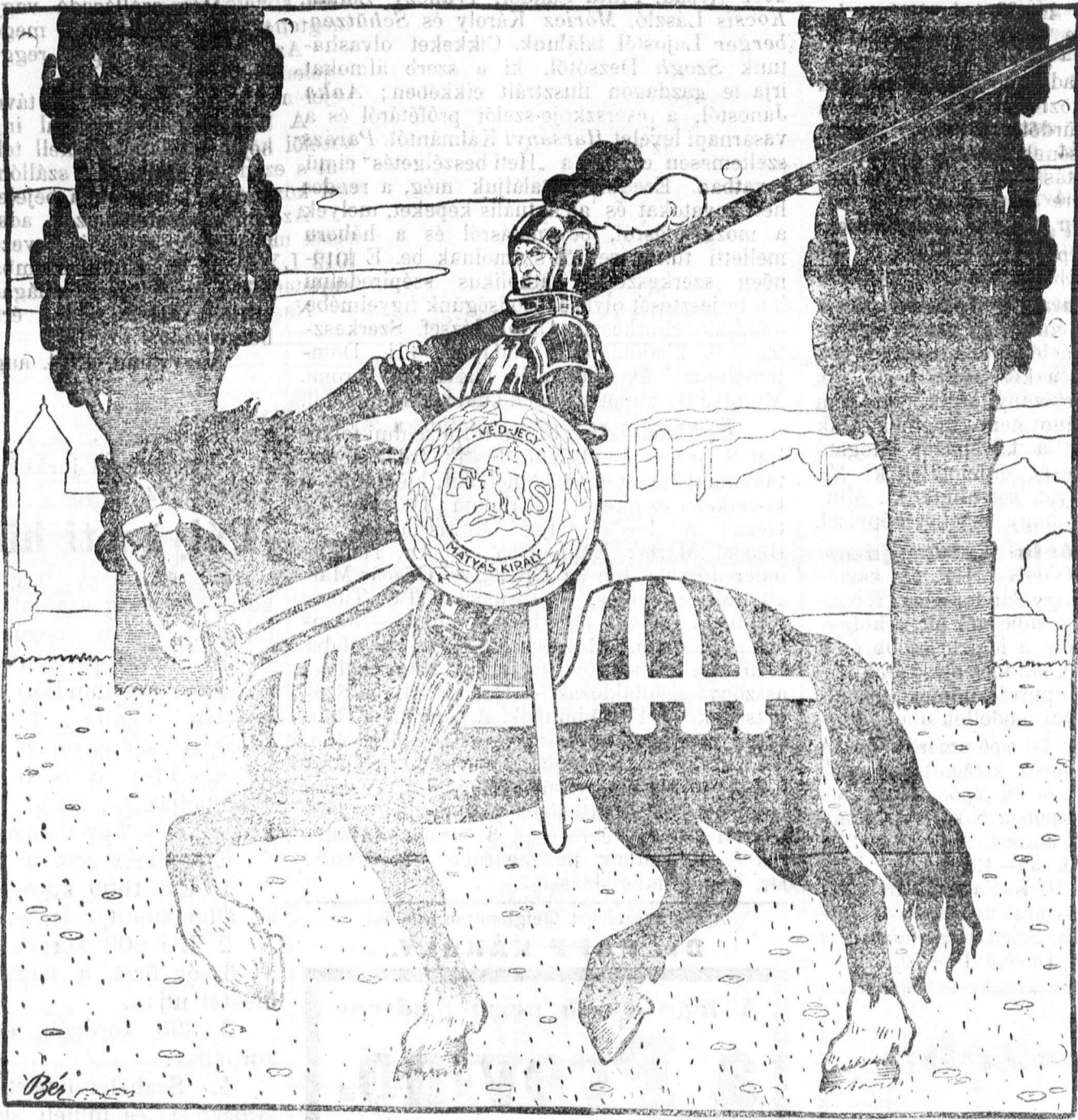
Mint hogy Nagyszalonta községben két orvosi állás van szereve és a halottkémlést is a községi orvosok teljesítik a külön megállapított díjak mellett: a két orvosnak egymáshoz viszonyított, ügykörét, valamint a község területének megosztását, a községi képviselőtestület által 125/1911 szám alatt alkotott és Biharvámegye törvényhatósági bizottsága által 1559—14818/911 sz. a. jóváhagyott szabályrendelet állapítja meg.

A választást folyó évi augusztus hó 12-én d. e. 10 órakor fogom megejteni Nagyszalonta községházán.

Nagyszalonta, 1914. július hó 30-án.

Főszolgabíró

Hódító körutra indul az új kőbányai sörfőzde!

Alaptőke 8 millió korona

Az utolsó évtized legnagyobb ipari alkotása hazánkban.

A Fővárosi Sörfőző R.-T. Kőbányán
tisztelettel jelenti, hogy a sörszállításokat megkezdette. Szállít kiváló minőségű, teljesen érett világos és sötét söroket hordókban és palackokban.

Biharmegyei főraktár:

SZANDICZ és TÁRSA B. T.

Nagyvárad, Gilányi-utca 57. szám.

Telefon 3-98. szám.